

**Қазақстан Республикасы оқу-ағарту министрлігі
«Ұлттық дене шынықтыру ғылыми-практикалық орталығы»
РМҚК**

Жоба

**«Техникалық және кәсіптік білім берудің дене шынықтыру
педагогінің кәсіби құзыреттіліктері мен дағдыларын дамыту»
педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы**

Астана, 2025

Жалпы ережелер

Қазіргі заманғы әлеуметтік қайта құрулар, Қазақстан Республикасындағы білім берудің мақсаттарын, құрылымы мен мазмұнын жаңарту жөніндегі мемлекеттік бастамаларды іске асыру, сондай-ақ техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін (ТЖКБ) дамытудың стратегиялық басымдықтары педагог кадрлардың кәсіптік құзыреттеріне қойылатын талаптарды айтарлықтай өзгертеді.

Академиялық еркіндікті енгізу және инновациялық тәсілдерді белсенді енгізу педагогтердің іске асырылатын білім беру бағдарламаларының сапасы үшін жауапкершілігін күшейте отырып, ТЖКБ ұйымдарының мүмкіндіктерін кеңейтеді. Бұл жағдайда жаңартылған білім беру мазмұнын тиімді пайдалануды қамтамасыз етуге, білім беру технологияларын жетілдіруге және педагогикалық қызметтің сапасын арттыруға бағытталған дене тәрбиесі ерекше маңызды болып табылады.

«Техникалық және кәсіптік білім берудің дене шынықтыру педагогінің кәсіби құзыреттіліктері мен дағдыларын дамыту» біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы техникалық және кәсіптік білім беру дене шынықтыру педагогтері үшін (бұдан әрі - Бағдарлама) Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы білім беру мазмұнын жақсартуға, денсаулық сақтайтын педагогикалық технологияларды қолдануға және инклюзивті тәсілді енгізуге бағытталған нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес әзірленді.

Қазіргі заманғы дене шынықтыру педагогі кәсіби құзыреттіліктің жоғары деңгейін, әдістемелік тәсілдерді таңдауда икемділікті, сондай-ақ білім алушылардың әртүрлі санаттарымен тиімді жұмыс істеу қабілетін көрсетуі тиіс. Бұл бағытта бағдарламаның мазмұны дене шынықтыруды оқытудың ерекшеліктерін ескереді, мұнда теориялық негіздерді меңгерумен қатар педагогтер практикалық қозғалыс тәсілдерін, оқытудың заманауи әдістерін және білім беру процесінде инновациялық технологияларды қолдану құзыреттілігін игеруі қажет.

Бағдарлама инклюзивті білім беруге байланысты мәселелерді қамтиды, ол педагогтерден түзету-дамыту қызметінің негіздерін білуді, жеке және сараланған тәсілдер қағидаттарын қолдануды, білім алушылардың психофизикалық ерекшеліктерін ескеруді және сабақтарды ұйымдастырудың дәстүрлі тәсілдерін қайта қарауды, оқытудың бейімделген әдістерін әзірлеуді және ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылармен жұмыс істеу кезінде инклюзивті білім беру ортасын қалыптастыруды талап етеді.

Бағдарламаның ұзақтығы - 80 сағат.

2. Глоссарий

Инклюзивті білім беру - ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерді ескере отырып, барлық білім алушылардың білім алуына тең қол жеткізу үшін жағдайлар жасау.

Бағалау критерийлері - нақты өлшеуіштер, олардың негізінде білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалау жүргізіледі.

Ұлттық спорт түрлері - тарихи тұрғыдан бәсекеге қабілетті іс-әрекет түрінде қалыптасқан және дене шынықтыруды ұйымдастырудың өзіндік ережелері мен тәсілдері бар дене жаттығулары мен халықтық ойындардың бір түрі болып табылатын спорт түрлері.

Оқытудың күтілетін нәтижелері - білім алушылардың оқу процесі аяқталғаннан кейін, оның ішінде білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, нені білетінін, түсінетінін, көрсететінін білдіретін құзыреттер жиынтығы.

Ерекше білім беру қажеттіліктер - арнайы, жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мен қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларына мұқтаж, денсаулығына байланысты білім алуда тұрақты немесе уақытша қиындықтарға тап болған білім алушылардың қажеттіліктері.

Оқу жұмыс жоспары - білім алушылардың білім беру қажеттіліктерін ескере отырып, үлгілік оқу жоспары негізінде жалпы білім беру ұйымы әзірлейтін құжат.

Спорттық-бұқаралық іс-шаралар - адамның дене және зияткерлік қабілеттерін дамытуға, салауатты өмір салтын насихаттауға бағытталған, спорттық ғимараттар мен объектілерде, сондай-ақ спорттық-бұқаралық іс-шараларды өткізуге арналған ашық жерлерде өткізілетін, осы іс-шараларда бір мезгілде екі жүз және одан да көп көрерменнің болуын көздейтін іс-шаралар.

Үлгілік оқу жоспары - оқу пәндерінің (пәндерінің) тізбесін реттейтін және тиісті білім беру деңгейіндегі оқу жүктемесінің инвариантты және вариативті компоненттерінің көлемін айқындайтын құжат.

Білім алушының даярлық деңгейі - білім алушылардың жеке, жүйелі-іс-әрекеттік және пәндік нәтижелерінде көрініс табатын техникалық және кәсіптік білім беру мазмұнын меңгеру дәрежесі.

Оқыту мақсаттары - оқу бағдарламасына сәйкес пән бойынша оқыту курсы барысында білімге, түсінікке және дағдыларға қол жеткізу бойынша күтілетін нәтижелерді тұжырымдайтын бекітулер.

Дене шынықтыру - мәдениеттің құрамдас бөлігі, адамның физикалық және интеллектуалдық қабілеттерін дамыту, оның қозғалыс белсенділігін жетілдіру және салауатты өмір салтын қалыптастыру, дене тәрбиесі мен дамуы арқылы әлеуметтік бейімделу мақсатында қоғам құратын және пайдаланатын рухани және материалдық құндылықтардың жиынтығы болып табылатын әлеуметтік қызмет саласы.

Физикалық дайындық - бұл адамның физикалық қасиеттерін тәрбиелеуге және функционалдық мүмкіндіктерін дамытуға бағытталған педагогикалық процесс.

Дене шынықтыру-сауықтыру және спорт ғимараттары - жеке тұлғалардың дене жаттығуларымен, спортпен шұғылдануына және спорттық іс-шараларды өткізуге арналған арнайы жабдықталған (оның ішінде спорттық мүкәммалмен) объектілер (алаңдар, ғимараттар, құрылыстар).

3 Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның тақырыбы дене шынықтыру сабақтарын оқытуда жаңа тәсілдер мен технологияларды игеруге бағытталған, бұл білім беру процестерінің сапасын арттырады.

ТЖКБ жүйесін трансформациялау дене шынықтыру мұғалімдерінің кәсіби құзыреттілігін күшейтуді талап етеді.

Білім беру процесін жаңғырту, академиялық дербестікті енгізу, білім беру бағдарламаларын халықаралық стандарттарға сәйкестікке критериалды бағалауды енгізу дене шынықтыру білім беру саласында жаңа әдістер мен технологияларды әзірлеуді көздейді.

Бағдарлама техникалық және кәсіптік білім берудегі білім беру процесінің басымдықтарын ескере отырып жасалғандығымен ерекше.

Бағдарламаның жаңалығы сабақтарды ұйымдастырудың дәстүрлі тәсілдерін қайта қарау, оқытудың бейімделген әдістерін әзірлеу, білім берудің заманауи талаптарына сәйкес цифрлық технологияларды қолдану және ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылармен жұмыс істеу кезінде инклюзивті білім беру ортасы болып табылады.

4. Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты – білім беру процесіне және білім алушылардың денсаулығын сақтауға қойылатын заманауи талаптарды ескере отырып, техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде дене шынықтыру педагогтерінің кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіру, теориялық білімдерін кеңейту және практикалық дағдыларын дамыту болып табылады.

Бағдарламаның міндеттері:

- ТЖКБ қызметін регламенттейтін нормативтік құқықтық құжаттарға сәйкес білім беру ТЖКБ саласындағы мемлекеттік саясаттың стратегиялық бағыттарын іске асыру тетіктері туралы білімді жүйелеу;

- педагогтерді ТЖКБ ұйымдарында дене шынықтыруды оқытудағы заманауи үрдістермен және басымдықтармен таныстыру;

- дене шынықтыру-сауықтыру және спорттық-бұқаралық жұмыста оқытудың инновациялық әдістерін, нысандары мен құралдарын қолдану іскерлігін дамыту;

- білім алушылардың дене дамуы мен дене дайындығы деңгейін диагностикалау дағдыларын жетілдіру;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар үшін дене шынықтыруды оқыту мәселелері бойынша білімдерін тереңдету;
- білім алушылардың жас ерекшеліктерін және инклюзивті білім беруді ескере отырып, дене шынықтыруды оқытудың құралдарын, белсенді әдістерін таңдаудың негізгі тәсілдерін айқындау;
- білім алушыларды дене белсенділігіне ынталандыру және салауатты өмір салты мәдениетін қалыптастыру мәселелерінде құзыреттілікті арттыру;
- педагогтерді дене шынықтыруды оқытуда цифрлық технологиялар мен интерактивті құралдарды тиімді пайдалануға үйрету;
- практикалық тапсырмалар, мастер-кластар арқылы педагогтер арасында кәсіби өзін-өзі дамытуға және тәжірибе алмасуға жәрдемдесу.

Біліктілікті арттыру курсы аяқтағаннан кейін тыңдаушылар келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

Біледі:

- дене шынықтыру педагогінің кәсіби қызметін реттейтін нормативтік құқықтық базаны;
- білім алушылардың жас және психологиялық даму ерекшеліктерін;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу негіздерін;
- дене шынықтыруды оқыту мен білім берудің заманауи тәсілдері;
- инновациялық педагогикалық технологиялар және оларды практикада қолдану ерекшеліктері;
- ЕБҚ бар білім алушылар үшін дене шынықтыру сабақтарын ұйымдастыру және өткізу әдістемесін;
- дене шынықтыру саласындағы цифрлық технологияларды қолдану мүмкіндіктері мен бағыттарын.

Үйрененді:

- нормативтік құқықтық актілерді кәсіби қызметте пайдалану;
- ЕБҚ бар білім алушыларға психологиялық және педагогикалық қолдау көрсету;
- сабақтардағы заманауи тәсілдер мен талаптарды ескере отырып, дене шынықтыру сабақтарын жоспарлау және өткізу;
- инклюзивті контекстті қоса алғанда, ТжКБ ұйымдарында дене шынықтыруды оқытуда заманауи педагогикалық технологияларды қолдану;
- білім алушылардың денсаулық деңгейін, дене дайындығын және функционалдық мүмкіндіктерін бағалауды жүргізу;
- ЕБҚ
- білім беру процесінде және әдістемелік қызметте цифрлық технологияларды пайдалану.

Меңгереді:

- ОР бар білім алушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің практикалық дағдылары;
- дене шынықтыру сабақтарын жоспарлау және өткізу стратегиялары;
- ТЖКБ жүйесінде білім беру практикасына қазіргі педагогикалық технологияларды енгізу әдістерімен;
- денсаулық мәдениетін қалыптастыруға және білім алушылардың салауатты өмір салтын қолдауға бағытталған денсаулық сақтау технологияларымен;
- педагогикалық қызметтің кәсіби өсуіне және тиімді іске асырылуына ықпал ететін цифрлық технологиялар құралдарын;
- білім алушылардың денсаулық жағдайының ерекшеліктерін ескере отырып, дене шынықтыру-сауықтыру іс-шараларын ұйымдастыру мен өткізудің теориялық-әдіснамалық негіздерін.

5. Структура и содержание Программы

Программа состоит из 6 модулей, охватывающих ключевые аспекты профессионального роста педагогов:

Модуль 1. Нормативный правовой модуль.

Модуль 2. Психолого-педагогический модуль.

Модуль 3. Совершенствование содержания и методов обучения в контексте повышения качества образования, современных технологии преподавания физической культуры.

Модуль 4. Физическое воспитание обучающихся с особыми образовательными потребностями.

Модуль 5. IT компетентность.

Модуль 6. Вариативный. Темы вариативного модуля определяются слушателями в ходе входного анкетирования.

Все модули логически взаимосвязаны и ориентированы на поэтапное формирование у педагогов навыков, необходимых для осознанного выстраивания индивидуальной траектории профессионального развития. Структура позволяет слушателям систематизировать знания, освоить актуальные инструменты и применять их в профессиональной деятельности с учетом современных требований к качеству образования.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама педагогтердің кәсіби өсуінің негізгі аспектілерін қамтитын 6 модульден тұрады:

Модуль 1. Нормативтік құқықтық модуль.

Модуль 2. Психологиялық-педагогикалық модуль.

Модуль 3. Білім беру сапасын арттыру, дене шынықтыруды оқытудың қазіргі технологиялары контекстінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру.

Модуль 4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың дене тәрбиесі.

Модуль 5. IT құзыреттілік.

Модуль 6. Вариативті. Вариативті модульдің тақырыптарын тыңдаушылар кіріс сауалнамасы барысында анықтайды.

Барлық модульдер логикалық тұрғыдан өзара байланысты және педагогтердің кәсіби дамудың жеке траекториясын саналы түрде құру үшін қажетті дағдыларды кезең-кезеңімен қалыптастыруға бағытталған. Құрылым тыңдаушыларға білімді жүйелеуге, өзекті құралдарды игеруге және оларды білім сапасына қойылатын заманауи талаптарды ескере отырып, кәсіби қызметте қолдануға мүмкіндік береді.

Бағдарламаның мазмұны

Модуль 1. Нормативтік құқықтық. Модульде кәсіби қызметтің құқықтық негіздері туралы жүйелі түсінік қалыптасады.

Қазақстан Республикасының Заңдары:

- ҚР «Білім туралы» Заңы;
- ҚР «Педагог мәртебесі туралы» Заңы;
- ҚР «Дене шынықтыру және спорт туралы» Заңы;
- ҚР «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы;

Қаулылар:

- «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысы;

- «Қазақстан Республикасының дене шынықтыру мен спортты дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №251 қаулысы;

- «Қазақстан Республикасында 2025-2030 жылдарға арналған инклюзивті саясат тұжырымдамасын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы №1143 Қаулысы;

- «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдар қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» ҚР Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1193 қаулысы;

Бұйрықтар:

- «Білім беру ұйымының педагогтері үшін кәсіптік стандарттарды бекіту туралы» ҚР ОМ 2025 жылғы 24 ақпандағы № 31 бұйрығы;

- «Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы;

- «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің

мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» ҚР ОМ 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы;

- «Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР ОМ 2023 жылғы 28 наурыздағы №75 бұйрығы;

- «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2008 жылғы 18 наурыздағы №125 бұйрығы;

- "Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім алушылардың білімін бағалау критерийін бекіту туралы" ҚР ЖП 2016 жылғы 21 қаңтардағы № 52 бұйрығы;

- «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнайы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары педагогтерінің жүргізуі үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығы;

- «Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары үшін жалпы білім беретін пәндер циклінің немесе модулінің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» ҚР ОМ 2023 жылғы 6 қаңтардағы №1 бұйрығы;

- «Педагогтерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2016 жылғы 27 қаңтардағы №83 бұйрығы;

- «Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық және халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстарының (ғылыми жарыстардың), орындаушылар конкурстарының, кәсіби шеберлік конкурстарының және спорттық жарыстардың тізбесін бекіту туралы» ҚР БҒМ 2011 жылғы 7 желтоқсандағы №514 Бұйрығы;

- «Педагогикалық этиканың кейбір мәселелері» туралы"ҚР БҒМ 2020 жылғы 11 мамырдағы №190 Бұйрығы.

- «Қазақстан Республикасының спорт этикасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 28 ақпандағы №51 бұйрығы

Модуль 2. Психологиялық-педагогикалық. Модуль болашақ дене шынықтыру де жасөспірім және жасөспірім жастағы, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылармен тиімді өзара іс-қимыл жасау үшін қажетті психологиялық-педагогикалық құзыреттілікті қалыптастыруға бағытталған.

Модуль жас дамуының заңдылықтарын, кәсіби қызметтегі эмоционалды интеллекттің маңыздылығын, сондай-ақ қозғалыс белсенділігін қалыптастырудағы когнитивті процестердің рөлін тереңірек түсінуге мүмкіндік береді.

Модуль шеңберінде дамыту психологиясының негізгі ұғымдары, жас психологиясының негізгі категориялары (даму, оқыту, тәрбиелеу), олардың

өзара байланысы және білім беру ортасында практикалық қолданылуы қарастырылады. ЕБҚ психологиялық-педагогикалық қолдауға ерекше назар аударылады, бұл әсіресе ТжКБ жүйесінде инклюзивті білім беруді жүзеге асыру контекстінде өзекті.

Жасөспірімдік және бозбалалық кезең (шамамен 15-19 жас) - тұлғаның қалыптасуының негізгі кезеңі. Осы уақытта мотивацияның, өзін-өзі танудың, эмоционалды саланың және танымдық қабілеттердің белсенді қалыптасуы жүреді. Педагог жас ерекшеліктерін тани білуі, білім алушылардың гендерлік және жеке ерекшеліктерін ескеруі, сондай-ақ білім алушылардың қозғалыс және тұлғалық белсенділігін дамытуға бағытталған қолдау және сүйемелдеу әдістерін пайдалана білуі тиіс.

Оқу және қозғалыс әрекеттерінің негізінде жатқан танымдық (когнитивті) процестер зерттеледі. Зейін, қабылдау, есте сақтау, ойлау, қиял – бұл процестердің барлығы қозғалысты игеруде және физикалық белсенділікке саналы көзқарасты қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Таным психологиясын және адамның ақпаратты алу және өңдеу механизмдерін түсіну дене шынықтыру педагогіне білім алушылардың танымдық әлеуетін ескере отырып, білім беру процесін тиімді құруға мүмкіндік береді.

Дене шынықтыру педагогінің кәсіби құзыреттілігінің негізгі аспектілерінің бірі эмоционалды интеллектті (ЭИ) дамыту болып табылады, оған эмоцияларды тану, түсіну және басқару дағдылары кіреді - өзі және білім алушылар. Модульде ЭИ ұғымдары мен құрылымы, оның негізгі компоненттері (эмоциялар туралы хабардар болу, өзін-өзі реттеу, эмпатия, мотивация, әлеуметтік дағдылар), диагностика және даму әдістері ашылады. Эмоционалды интеллекттің педагогтің тұрақты кәсіби позициясын қалыптастыруға, күйіп қалудың алдын алуға, топта тиімді өзара әрекеттесуді құруға әсері бөлек қарастырылады.

Психологиялық-педагогикалық модуль педагогтарде білім алушылардың жеке басының дамуы, дене шынықтыру құралдарымен оқыту мен тәрбиелеудегі эмоционалды және танымдық компоненттердің маңызы туралы тұтас түсінік қалыптастырады, сондай-ақ инклюзивті білім беру жағдайында білім алушыларды сүйемелдеу үшін практикалық құралдарды ұсынады.

Модуль 3. Білім беру сапасын арттыру контекстінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру, дене шынықтыруды оқытудың заманауи технологиялары. Жаңартылған білім беру мазмұны мен сапаға қойылатын жаңа талаптар контекстінде дене шынықтыруды оқытудағы өзекті мәселелер мен үрдістер, оқытуда қазіргі заманғы тәсілдерді пайдалану, оқу процесін жандандыруға, білім алушылардың дене қасиеттерін дамытуға және қызығушылығын арттыруға, тиімді сабақтарды әзірлеуге және іске асыруға, жақсарту мақсатында бағаларды пайдалануға педагогикалық тәсілдерді іріктеуге бағытталған оқыту әдістері мен технологиялары қарастырылады, білім алушылардың білімі және оларға оқытудың жеке траекториясын

жасауға көмектеседі.

Тыңдаушылар оқу барысында оқу бағдарламасын түсінуге және дене шынықтыру сабағын жоспарлауға шоғырланады. Инклюзивті білім беру шеңберінде денсаулық сақтау технологияларын пайдалана отырып, қысқа мерзімді жоспар құру, оқытудың белсенді және интерактивті әдістерін пайдалану және жұмыстарды өзара бағалау бойынша практикалық жұмыс жоспарлайды.

Денсаулық сақтау технологиялары оқу процесінде маңызды рөл атқарады. Модульді зерделеу барысында тыңдаушылар білім алушылардың денсаулығына зиян келтірмейтін оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың әдістерімен, тәсілдерімен танысады, дене шынықтыру-сауықтыру технологияларының заманауи тәсілдерін (шынықтыру, дене шынықтыру сабақтарында іске асырылатын жылдамдықты, ептілікті, төзімділікті дамыту) зерделейді.

Баскетбол, волейбол, футбол, жеңіл атлетика, ұлттық спорт түрлері, гандбол, гимнастика, шаңғы спорты және коньки даярлығы сияқты спорт түрлері бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістерімен танысады.

Модуль 4. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың дене тәрбиесі. Модульде ТЖКБ ұйымдарындағы бейімделу дене шынықтыру ерекшеліктерін зерделеу, сондай-ақ денсаулығының әртүрлі бұзылулары бар білім алушыларға дене шынықтыруды оқыту әдістемесі қарастырылады.

ТЖКБ ұйымдарындағы сауықтыру дене шынықтыру денсаулықты нығайтуға, дене шынықтыру даярлығының деңгейін арттыруға, кәсіптік аурулардың алдын алуға және салауатты өмір салтына тұрақты мотивацияны қалыптастыруға бағытталған және білім алушылар таңертеңгі гигиеналық гимнастиканы, дене шынықтыру кідірістерін, емдік дене шынықтыру сабақтарын (ЕДШ), білім беру ортасының жағдайларына және жеке ерекшеліктеріне сәйкес бейімделетін жалпы дамыту жаттығулары мен ашық ойындарды қамтиды.

ЕБҚ бар білім алушылар дене шынықтыруды оқыту бұзушылықтың әр түрінің ерекшелігін ескеруді талап етеді. Жеке көзқарасқа, қозғалыс пен коммуникативті дағдыларды дамытуға ерекше назар аударылады. Сабақ барысында үйлестіруді, кеңістіктегі бағдарлауды және жалпы қозғалыс белсенділігін дамытуға ықпал ететін жаттығуларға баса назар аударылады. Бұл ретте білім алушылардың жүктеме деңгейі мен жай-күйінің динамикасын тұрақты бақылау қажет. Сабақтар қайталану, эмоционалды қолдау және позитивті күшейту, икемді, инклюзивті және әртүрлі бұзылулары бар білім алушыларды жеке қажеттіліктеріне бағытталған, олардың жан-жақты физикалық және психоэмоционалды дамуын қамтамасыз ету негізінде құрылады.

Модуль 5. IT құзыреттілік. Модуль білім беруді цифрландыру жағдайында дене шынықтыру педагогтерінің цифрлық құзыреттіліктерін қалыптастыруға және дамытуға бағытталған. Оқытудың сапасын жақсартуға,

білім беру процесін ұйымдастыруға, сондай-ақ дене шынықтыру педагогтерінің кәсіби дамуына ықпал ететін тәжірибеге бағытталған цифрлық құралдарға, ресурстар мен технологияларға баса назар аударылады.

Модульді зерделеу кезінде оқу процесінің көрнекілігін, қолжетімділігін және тиімділігін арттыру мақсатында дене шынықтыруды оқытуға цифрлық білім беру ресурстары мен виртуалды зертханаларды (YouTube арнасының бейне-ресурстары, BilimLand және т.б.) біріктіру мүмкіндіктері қарастырылады. Сапалы цифрлық мазмұнды таңдау және оны сабақтың мақсаттарына бейімдеу тәсілдері талқыланады. Толықтырылған және виртуалды шындық (VR/AR) технологияларын қолдануға ерекше назар аударылады.

Ақпараттық қауіпсіздік мәселелері дербес деректерді, оның ішінде білім алушылардың деректерін қорғаудың негізгі қағидаттары, цифрлық платформаларды қауіпсіз пайдалану қағидалары, сенімді парольдер жасауға және екі факторлы аутентификацияны пайдалануға қойылатын талаптар ретінде қарастырылады. Зияткерлік меншікті қорғаудың құқықтық аспектілері, әсіресе авторлық әдістемелік материалдарды құру және тарату бөлігінде зерттеледі. Электрондық цифрлық қолтаңбаның (ЭЦҚ) мақсаты, оның заңдық маңыздылығы, кәсіби қызметте, оның ішінде мемлекеттік ақпараттық жүйелермен өзара іс-қимыл жасау кезінде алу тәртібі мен қолдану алгоритмі жарияланады.

Физическое воспитание обучающихся с особыми образовательными потребностями. В модуле рассматривается изучение особенностей адаптивной физической культуры в организациях ТиПО, а также методика преподавания физической культуры обучающимся с различными нарушениями здоровья.

Оздоровительная физическая культура в организациях ТиПО направлена на укрепление здоровья, повышение уровня физической подготовленности, профилактику профессиональных заболеваний и формирование устойчивой мотивации к здоровому образу жизни и включает утреннюю гигиеническую гимнастику, физкультурные паузы, занятия лечебной физкультурой (ЛФК), общеразвивающие упражнения и подвижные игры, которые адаптируются в соответствии с условиями образовательной среды и индивидуальными особенностями обучающихся.

Преподавание физической культуры обучающимся с ООП требует учёта специфики каждого типа нарушения. Особое внимание уделяется индивидуальному подходу, развитию моторики и коммуникативных навыков. В процессе занятий акцент делается на упражнениях, способствующих развитию координации, ориентации в пространстве и общей двигательной активности. При этом необходим постоянный контроль за уровнем нагрузки и динамикой состояния обучающихся. Занятия строятся на основе повторяемости, эмоциональной поддержке и положительном подкреплении, гибкой, инклюзивной и ориентированной на индивидуальные потребности

обучающихся с различными нарушениями, обеспечивая их всестороннее физическое и психоэмоциональное развитие.

Модуль 5. ИТ компетентность. Модуль направлен на формирование и развитие цифровых компетенций педагогов физической культуры в условиях цифровизации образования. Основное внимание уделяется практико-ориентированным цифровым инструментам, ресурсам и технологиям, которые способствуют улучшению качества преподавания, организации образовательного процесса, а также профессиональному развитию педагогов физической культуры.

При изучении модуля рассматриваются возможности интеграции цифровых образовательных ресурсов и виртуальных лабораторий (видео-ресурсы канала YouTube, BilimLand и др.) в преподавание физической культуры с целью повышения наглядности, доступности и эффективности учебного процесса. Обсуждаются подходы к выбору качественного цифрового контента и его адаптации под цели урока. Особое внимание уделяется применению технологий дополненной и виртуальной реальности (VR/AR).

Рассматриваются вопросы информационной безопасности, как основные принципы защиты персональных данных, в том числе данных обучающихся, правила безопасного использования цифровых платформ, требования к созданию надёжных паролей и использованию двухфакторной аутентификации. Изучаются правовые аспекты охраны интеллектуальной собственности, особенно в части создания и распространения авторских методических материалов. Освещается назначение электронной цифровой подписи (ЭЦП), её юридическая значимость, порядок получения и алгоритм применения в профессиональной деятельности, в том числе при взаимодействии с государственными информационными системами.

Модуль шеңберінде желілік әдістемелік қауымдастықтар дене шынықтыру педагогінің кәсіби даму ресурсы ретінде өзекті ақпаратқа қол жеткізуді, педагогикалық тәжірибе алмасуды, сондай-ақ авторлық материалдарды жариялау және вебинарларға қатысу мүмкіндіктерін ұсынатын кәсіби онлайн-қауымдастықтарға, форумдар мен жеделхат-арналарға қатысудың артықшылықтары талданады.

Дене шынықтыру сабақтарында геймификация қарастырылады: білім алушылардың мотивациясы мен қатысуын арттыруға ықпал ететін ойын механикасы зерттеледі (балдар, деңгейлер, жетістіктер, рейтингтер жүйесі, спорттық квесттер мен челленджер өткізу). Kahoot! сияқты сандық платформалардың мүмкіндіктері ашылды, Quizizz және т.б., олар дене шынықтыру сабақтарына бейімделуі мүмкін. Дене шынықтыру бойынша оқу процесінде инновациялық білім беру технологияларын енгізу аралас оқытуды, сабақтардың цифрлық карталарын және білім беру процесінің тиімділігін арттыру үшін білім алушылардың кейіннен өзін-өзі талдауымен бейне контентті пайдалануға бағытталған. Білім алушылардың физикалық белсенділігін жоспарлау және талдау үшін цифрлық құралдарды пайдалану, соның ішінде

мобильді қосымшалар мен онлайн-қызметтер (мысалы, Google Fit), сонымен қатар Excel немесе Google Sheets-тегі кестелер мен диаграммалармен жұмыс істеу, бұл прогресті бақылауға, жетістіктерді тіркеуге және физикалық дамудың жеке траекторияларын сандық күнделік форматында қалыптастыруға мүмкіндік береді. Дене шынықтыру саласында жасанды интеллектті қолдану мүмкіндіктері қарастырылады: жүктеме бойынша жеке ұсыныстар, жаттығулардың бейнесін автоматты түрде талдау. Білім беру процесін оңтайландыру және оның тиімділігін арттыру мақсатында АИ-ді педагогикалық практикаға интеграциялау мысалдары көрсетіледі.

Модуль 6. Вариативті. Модуль тыңдаушылардың өзекті қажеттіліктері саласындағы мәселелерді қамтиды. Бағдарлама мазмұнын талдау тыңдаушылардың сапалық құрамына сәйкестігін және олардың жеке қажеттіліктерін қанағаттандыруды көздейді. Вариативті модульдің тақырыптарын тыңдаушылар кіріс сауалнамасы барысында анықтайды.

Курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақ тақырыптары	Деріс	Практикалық жұмыс	Мастер-класс	барлығы
1	Нормативтік құқықтық модуль	8			8
1.1	Қазақстан Республикасының білім саласындағы заңдары.	2			2
1.2	Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында білім беру процесін ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін нормативтік құқықтық актілер	6			6
2	Психологиялық-педагогикалық модуль	4	4		8
2.1	Дене шынықтыру педагогінің психологиялық-педагогикалық қызметінің негіздері. Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында инклюзивті оқытуды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу.	1	1		2
2.2	Жасөспірімдер мен бозбалалардың психологиялық ерекшеліктері. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың психикалық даму ерекшеліктері.	1	1		2
2.3	Танымдық процестер. Танымдық процестердің даму деңгейінің қозғалыс белсенділігінің қалыптасуына әсер ету ерекшеліктері	1	1		2
2.4	Эмоционалды интеллект және оның қалыптасу ерекшеліктері. Дене шынықтыру педагогінің кәсіби қызметіне эмоционалды интеллекттің	1	1		2

	әсері.				
3	Білім беру сапасын арттыру контекстінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру, дене шынықтыруды оқытудың заманауи технологиялары.	12	21	9	42
3.1	Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында дене шынықтыру сабақтарын жоспарлаудың жаңа тәсілдері мен стратегиялары	2	2		4
3.2	Дене шынықтыру сабақтарындағы денсаулық сақтау технологиялары	1	1		2
3.3	Гимнастика бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.4	Шаңғы және коньки тебуге дайындықтың оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.5	Гандбол бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері.	1	2	1	4
3.6	Волейболдан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.7	Баскетболдан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.8	Футболдан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.9	Жеңіл атлетикадан оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.10	Ұлттық спорт түрлері бойынша оқу сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
3.11	Фитнес сабақтарын оқытудың заманауи әдістері	1	2	1	4
4	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың дене тәрбиесі	4	4		8
4.1	Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарындағы Сауықтыру дене шынықтыру түрлерінің сипаттамасы.	1			1
4.2	Көру, есту, сөйлеу қабілеті бұзылған білім алушыларға дене шынықтыруды оқыту әдістемесі. Қысқаша сипаттама. Сабақтарды дамыту және ұйымдастыру ерекшеліктері.	1	1		2
4.3	Тірек-қимыл аппараты бұзылған, семіздікке шалдыққан білім алушыларға дене шынықтыруды оқыту әдістемесі. Қысқаша сипаттама. Сабақтарды дамыту және ұйымдастыру ерекшеліктері	1	2		3
4.4	Психикалық дамуы бұзылған білім алушыларға дене шынықтыруды оқыту әдістемесі. Қысқаша сипаттама. Сабақтарды дамыту және ұйымдастыру ерекшеліктері	1	1		2
5	ІТ құзыреттілік		10		10

5.1	Цифрлықбілім беру ресурстарын және виртуалды зертханаларды пайдалану (YouTube арнасының бейне ресурстары, BilimLand және т.б.). Қозғалысты оқытудағы кеңейтілген және виртуалды шындық (VR) құралдары.		2		2
5.2	Ақпараттық қауіпсіздік: ақпаратты және зияткерлік меншікті қорғау; электрондық цифрлық қолтаңба, мақсаты, пайдалану алгоритмі.		2		2
5.3	Желілік әдістемелік қауымдастықтар дене шынықтыру педагогінің кәсіби дамуының ресурсы ретінде. Геймификация дене шынықтыру сабақтарында		3		3
5.4	Дене шынықтыру бойынша оқу процесінде инновациялық білім беру технологияларын енгізу. Физикалық белсенділікті жоспарлау мен талдаудың сандық құралдары. Білім берудегі жасанды интеллект		3		3
6	Вартиативті модуль		4		4
6.1	Вариативті модульдің тақырыптарын тыңдаушылар кіріс сауалнамасы барысында анықтайды.		4		4
	Барлығы	28	43	9	80

Ескерту: 1 академиялық сағат-45 минут.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Курс күндізгі / қашықтықтан өткізіледі. Білім беру процесін ұйымдастыру кезінде: өзіндік жұмыс, жобалық жұмыс, шағын сабақтың (шағын іс-шараның) тұсаукесері, тестілеу жүргізіледі. Білім беру процесі оқытудың интерактивті формалары мен әдістерін қамтиды: дәріс, семинар, практикалық жұмыс, мастер-класс, конференция, дөңгелек үстел, рөлдік ойындар, кейстер әдісі, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді бірлесіп шешу, сондай-ақ онлайн-кеңес беру және тыңдаушыны өз бетінше оқыту.

7. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Курсты оқу-әдістемелік қамтамасыз ету:

- әдістемелік ұсынымдар;
- бейнематериалдар;
- интернет-ресурстар;
- үлестірме материалдар арқылы жүргізіледі.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Оқыту нәтижелерін бағалау:

- кіру тестілеуі: тыңдаушылардың білімі мен қажеттіліктерінің бастапқы деңгейін анықтау үшін;

- модульдер бойынша аралық тестілеу: әр модульдің материалын игеруді бағалау;

- қорытынды тестілеу: курстың барлық материалдарын қамтиды. Курсты сәтті аяқтау үшін дұрыс жауаптардың 60% және одан жоғары балл жинау қажет (20 сұрақтың кем дегенде 12 ұпайы). Әрбір дұрыс жауап үшін 1 балл беріледі;

- курстарға қанағаттану бойынша сауалнама: бағдарламаны одан әрі жетілдіру үшін кері байланыс жинау арқылы өтеді.

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Дене шынықтыру нұсқаушыларының тұрақты кәсіби өсуін қамтамасыз ету және алған білімдерін практикаға енгізу үшін курстан кейінгі сүйемелдеу көзделеді:

- жыл бойы әдістемелік қолдау: өзекті мәселелер бойынша вебинарлар, онлайн-консультациялар, семинарлар өткізу;

- педагогтерді кәсіби конференцияларға, семинарларға және дөңгелек үстелдерге қатысуға тарту;

- тәжірибе алмасу, кейстерді талқылау және жобалармен бірлесіп жұмыс істеу үшін желілік қауымдастық құру;

- «Дене шынықтыру хабаршысы» ғылыми-практикалық журналында және БАҚ-та педагогтердің үздік тәжірибелері мен ғылыми әзірлемелерін жариялау.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. ҚР «Білім туралы» Заңы;
2. ҚР «Педагог мәртебесі туралы» Заңы;
3. ҚР «Дене шынықтыру және спорт туралы» ҚР Заңы;
4. ҚР «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы;
5. «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №249 қаулысы;
6. «Қазақстан Республикасының дене шынықтыру мен спортты дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №251 қаулысы;
7. «Қазақстан Республикасында 2025-2030 жылдарға арналған инклюзивті саясат тұжырымдамасын бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы №1143 қаулысы;
8. «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдар қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» ҚР Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1193 қаулысы;
9. «Білім беру ұйымының педагогтеріне арналған кәсіптік стандарттарды бекіту туралы» ҚР ОМ 2025 жылғы 24 ақпандағы № 31 бұйрығы;

10. «Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы;

11. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» ҚР ОМ 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы;

12. «Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР ОМ 2023 жылғы 28 наурыздағы №75 бұйрығы;

13. «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдары үшін білім алушылардың үлгеріміне ағымдағы бақылауды, аралық және қорытынды аттестаттауды жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2008 жылғы 18 наурыздағы №125 бұйрығы;

14. «Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім алушылардың білімін бағалау критерийін бекіту туралы» ҚР ОМ 2016 жылғы 21 қаңтардағы № 52 бұйрығы;

15. «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту, орта, арнайы, қосымша, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізуге міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығы;

16. «Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары үшін жалпы білім беретін пәндер циклінің немесе Модулінің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» ҚР ОМ 2023 жылғы 6 қаңтардағы № 1 бұйрығы;

17. ҚР БҒМ 2016 жылғы 27 қаңтардағы №83 «Педагогтерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» бұйрығы;

18. «Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық және халықаралық олимпиадалар мен ғылыми жобалар конкурстарының (ғылыми жарыстардың), орындаушылар конкурстарының, кәсіби шеберлік конкурстарының және спорттық жарыстардың тізбесін бекіту туралы» ҚР БҒМ 2011 жылғы 7 желтоқсандағы №514 Бұйрығы;

19. «Педагогикалық этиканың кейбір мәселелері туралы» ҚР БҒМ 2020 жылғы 11 мамырдағы №190 бұйрығы;

20. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары» ҚР БҒМ 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығы;

21. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және жүргізу, сондай-ақ педагогтің қызметін курстан кейінгі қолдау қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы;

22. «Қазақстан Республикасының спорт этикасын бекіту туралы» ҚР Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 28 ақпандағы №51 бұйрығы;

23. <http://egov.kz>–Электронное правительство Республики Казахстан;

24. <http://www.pki.gov.kz>-Национальный удостоверяющий центр;

25. <https://kundelik.kz/>-Автоматизированная система;
26. <http://bilimland.kz/>— Образовательная платформа для школьников, студентов и педагогов;
27. <https://kk.wikipedia.org/>- Открытая энциклопедия.